

למרות תהליך ההסדרה ברצועה נמשך "טפטוף" הרקטות וחודש טרור הבלונים כלחץ על ישראל

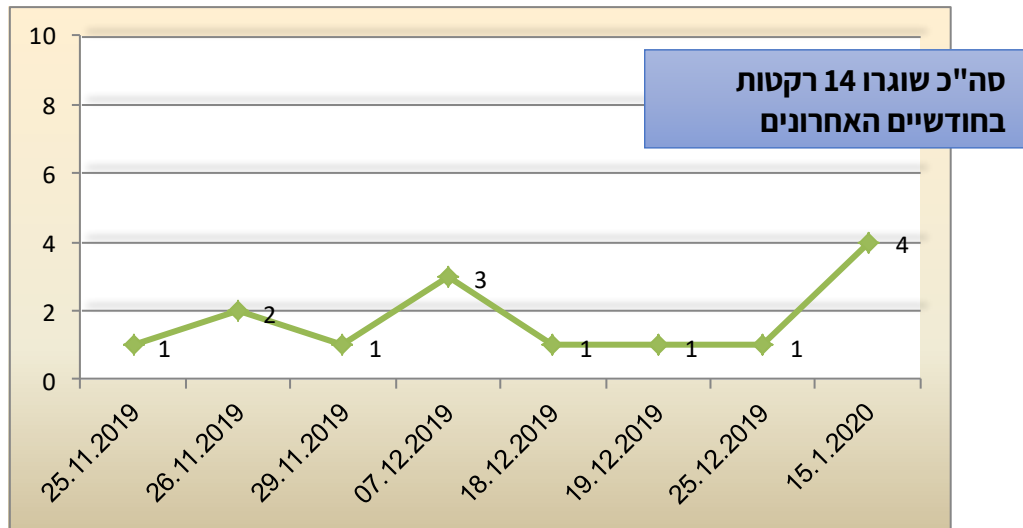
19 בינואר 2020

עיקרי הדברים

בשבוע האחרון חלה "התחממות" במצב הביטחוני ברצועת עזה. "התחממות" זאת התבטאה בירי ארבע רקטות לשטח ישראל (שתיים מהן יורטו ע"י כיפת ברזל, שתיים נפלו בשטחים פתוחים), ובחידוש טרור בלוני הנפץ והתבערה (שפסק כמעט לחלוטין בסביבות מרץ 2019). כמו כן דווח על כוונה לחדש בקרוב את פעילותן של יחידות ההטרדה הלילית אם לא תהיה התקדמות ביישום ההרגעה.

◀ נראה לנו כי **חמאס אפשרה את חידוש טרור בלוני הנפץ והתבערה**, ואת הקמפיין התקשורתי המלווה את שיגור הבלונים בשל עניינה **להפעיל לחצים על ישראל כדי להאיץ את ביצוע ההסדרה הנתקלת לטענת חמאס בעיכובים ובקשיים מצד ישראל** (אלאח'באר, 18, 16 בינואר 2020). דפוס פעולה זה של **הפעלת לחצים מבוקרים על ישראל, במינון שלהערכת חמאס לא יוביל לעימות צבאי כולל**, מאפיין את התנהלות חמאס מאז תחילת צעדות השיבה. כמו כן, להערכתנו, מיועדים הלחצים על ישראל **להעביר מסר למצרים** כי למשבר ביחסיה עם חמאס (מאז ביקור משלחת חמאס באיראן) עלולות להיות **השלכות שליליות על המצב הביטחוני ברצועת עזה**.

◀ באשר **לירי הרקטות: תופעת "טפטוף" ירי הרקטות מאז סבב ההסלמה האחרון (נובמבר 2019)**. מאז 25 בנובמבר 2019 ועד ה-15 בינואר 2020 (המטח האחרון) **שוגרו 14 רקטות לעבר ישראל**. להערכתנו פעילים "סוררים" מהג'האד האסלאמי בפלסטין ואולי גם מארגונים קיקיונים אחרים עומדים מאחורי "טפטוף" ירי הרקטות. הגם **שירי הרקטות מתבצע להערכתנו, בניגוד למדיניות חמאס** ניתן להתרשם, כי **חמאס אינה נוקטת בשטח בצעדים אפקטיביים דיים כדי לשים קץ לתופעה**. יצוין, כי גם **במישור הפומבי נמנעה חמאס מגינוי ירי הרקטות ומבצעיו ובו בזמן גינתה את התגובות הישראליות על הירי**.

"טפטוף" שיגור הרקטות בחודשיים האחרונים

ירי רקטות לעבר ישראל

כללי

◀ אירועי ירי הרקטות בחודשיים האחרונים מצביעים על דפוס פעולה ההולך ומתקבע של **ירי רקטות ספוראדי יזום מרצועת עזה לעבר ישראל**. באירועי הירי ניתן להבחין במספר מאפיינים:

- ◆ בכל אירוע ירי משוגרות בין רקטה אחת לארבע רקטות, שהטווח שלהן הוא יחסית קצר, והן מכוונות בעיקר לעבר יישובי עוטף עזה (עם זאת, אחת הרקטות שוגרה לעבר אשקלון).
- ◆ **חמאס אינה משתתפת בירי**. הארגונים או הפעילים "הסוררים" המבצעים את הירי אינם נוטלים אחריות פורמלית עליו.

אירוע הירי האחרון

◀ ב-15 בינואר 2020 בשעות אחר הצהריים **שוגרו ארבע רקטות מרצועת עזה לשטח ישראל**. שתי רקטות יורטו על ידי מערכת כיפת ברזל. השתיים הנותרות נפלו בשטח פתוח. לא היו נפגעים ולא נגרם נזק.

תיעוד בזמן אמת של אחד משיגורי הרקטות לעבר עוטף עזה (ערוץ GAZA NOW ביוטיוב, 15 בינואר 2020)

◀ בתגובה תקפו מטוסי קרב של צה"ל מספר "יעדי טרור" של חמאס בצפון רצועת עזה בהם אתר לייצור אמצעי לחימה ומתחם צבאי (דובר צה"ל, 15 בינואר 2020). גורמים ברצועה דיווחו כי בין היעדים, שתקף צה"ל, היו מתחם המנהל האזרחי לשעבר בצפון ג'באליא ומוצב "הספינה" (מתחם המודיעין הכללי הפלסטיני לשעבר המשמש כיום את הכוח הימי של חמאס) (חשבון הטוויטר של העיתונאי חסן אצליח, 15 בינואר 2020). לא דווח על נפגעים. חמאס וארגונים נוספים לא הגיבו על תקיפות צה"ל.

מימין: תקיפת מוצב "הספינה" (חשבון הטוויטר של העיתונאי חסן אצליח, 15 בינואר 2020). משמאל: תקיפות ברצועת עזה (חשבון הטוויטר PALINFO, 16 בינואר 2020)

תקיפת חיל האוויר ברצועה במהלך הלילה
(דף הפייסבוק של QUDSN, 16 בינואר 2020)

◀ כבעבר, גינו גורמים בכירים מחמאס ומהרשות העליונה המארגנת את הצעדות את תקיפת צה"ל, מבלי להתייחס לירי הרקטות שקדם לתקיפה:

◆ **חאזם קאסם, דובר חמאס**, ציין כי התקיפה ברצועה הינה המשך "התוקפנות הבלתי נפסקת" כלפי הרצועה בצד המשך הסגר עליה (חשבון הטוויטר PALINFO, 15 בינואר 2020).

◆ **טלאל אבו ט'ריפה, חבר הרשות העליונה של צעדות השיבה** החבר בחזית הדמוקרטית לשחרור פלסטין, אמר כי על ישראל לשאת באחריות לכל ההשלכות בעקבות תקיפות אלה. הוא גם פנה למצרים כדי שתפעל להפסקת התקיפות ברצועה (ערוץ אלע'ד, 15 בינואר 2020).

ירי רקטות מאז תום סבב ההסלמה בנובמבר 2019

◀ לאחר סבב ההסלמה האחרון ("חגורה שחורה", 12-14 בנובמבר 2019) במהלכו שוגרו לעבר ישראל למעלה מ-560 רקטות ופצצות מרגמה, הושגה הפסקת אש. אולם **כשבוע וחצי לאחר תום הסבב, חודש ירי הרקטות**. עד כה **שוגרו 14 רקטות לפי הפירוט הבא:**

- ◆ **15 בינואר 2020:** ארבע רקטות שוגרו לעבר ישראל. שתי הרקטות יורטו על ידי מערכת כיפת ברזל.
- ◆ **25 בדצמבר 2019:** שוגרה רקטה לעבר אשקלון. הרקטה יורטה על ידי מערכת "כיפת ברזל".
- ◆ **19 בדצמבר 2019:** שוגרה רקטה לשטח עוטף עזה. הרקטה התפוצצה בשטח פתוח.
- ◆ **18 בדצמבר 2019:** שוגרה רקטה לעבר שדרות. הרקטה יורטה על ידי מערכת "כיפת ברזל".
- ◆ **7 בדצמבר 2019:** שוגרו שלוש רקטות מרצועת עזה לעבר שדרות ויישובי עוטף עזה. שלושת הרקטות יורטו ע"י מערכת כיפת ברזל.
- ◆ **29 בנובמבר 2019:** אותר ירי רקטה לעבר אשקלון ויישובי עוטף עזה. הרקטה נפלה בשטח פתוח.
- ◆ **26 בנובמבר 2019:** שתי רקטות נורו לעבר יישובי עוטף עזה. מערכת כיפת ברזל יירטה את אחת הרקטות. הרקטה השנייה נפלה בשטח פתוח.
- ◆ **25 בנובמבר 2019:** שוגרה רקטה לעבר יישובי עוטף עזה. זוהתה נפילה בשטח פתוח.

¹ בליל 16 בנובמבר 2019 זוהו שני שיגורי רקטות מהרצועה לעבר באר שבע. נראה כי מאחוריהם עמדו פעילי חמאס שבמשך סבב ההסלמה נמנעו מירי לעבר ישראל. אירוע זה היווה מעין "אקורד סיום" של הסבב ולפיכך אינו מובא בסטטיסטיקה שלהלן.

חידוש טרור בלוני התבערה והנפץ

לאחרונה התקבלה החלטה ע"י יחידת בני אלזוארי, העוסקת בשיגור בלוני תבערה והנפץ. לחדש את שיגור בלוני התבערה והנפץ. יוזכר כי במהלך מגעי ההסדרה בתיווך מצרי (החל ממרץ 2019) פסק שיגור הבלונים מהרצועה כמעט לחלוטין². בדף הפייסבוק של בני אלזוארי נאמר, כי המדובר בהחלטה רשמית, שנכנסה לתוקפה החל מה-8 בינואר 2020 (דף הפייסבוק של יחידת בני אלזוארי במזרח ח'אן יונס, 8 בינואר 2015). מקורות פלסטינים וערביים טענו כי יחידת בני אלזוארי הפריחה עשרות בלוני תבערה ונפץ לעבר שטח ישראל (סוא, 18 בינואר 2020; אלאח'באר, 16 בינואר 2020). מדיווחי משטרת ישראל עולה, כי עד כה זוהו כשישה צורות של בלוני תבערה ונפץ בשטח ישראל, מהם שתיים בשדרות ואחת בחוף אשדוד. עד כה לא נגרמו אבדות בנפש או נזקים משמעותיים.

יחידת בני אלזוארי במזרח ח'אן יונס מציגה נפצים/מרעומים
(דף הפייסבוק של יחידת בני אלזוארי במזרח ח'אן יונס, 15 בינואר 2020)

◀ להלן כמה דוגמאות לאיתורי בלוני התבערה והנפץ:

◆ ב-15 בינואר 2020: בשעות הלילה אותר בשדרות צינור מטען נפץ שחובר לבלון. הצינור נוטרל ע"י משטרת ישראל.

² באפריל 2019 ציין טלאל טבו ט'ריפה, חבר הלשכה המדינית של החזית הדמוקרטית לשחרור פלסטינית וחבר הרשות העליונה לצעדות השיבה, כי קיימת הסכמה לא רשמית לפיה יופסק השימוש באמצעים אלימים בגבולות הרצועה. במסגרת זאת תופסק פעילות חידת ההטרדה הלילית והפרחת בלוני התבערה (דניאל אלטון, 4 באפריל 2019). בכתבה בעיתון אלקדס פורסם, כי על רקע ההתקדמות בתהליך הרגיעה הורו חמאס והג'האד האסלאמי בפלסטין לפעיליהם להפסיק באופן מלא את הפרחת הבלונים ואת הפעילויות הליליות לאורך הגבול (אלקדס, 4 באפריל 2019).

הצינור אליו חוברו הבלונים
(חשבון הטוויטר של Baron28, 15 בינואר 2020)

- ◀ **ב-16 בינואר 2020** אותר מטען מאולתר מחובר לצרור בלונים בשטח חקלאי **במועצה האזורית אשכול** (חדשות ביטחון שדה, 16 בינואר 2020). כמו כן אותר צרור בלוני תבערה בשטח פתוח בתחום **המועצה האזורית שדות נגב**. בתגובה תקף צה"ל יעד של חמאס בצפון רצועת עזה.
- ◀ **ב-17 בינואר 2020** אותר **בחוף אשדוד** צרור בלונים מחוברים למטען נפץ קטן. המטען נוטרל ע"י חבלן (Ynet, 17 בינואר 2020).

אזור חוף הים באשדוד שבו אותרו הבלונים ומטען החבלה (מתוך סרטון שפורסם בחשבון הטוויטר של אלמוג בוקר, 17 בינואר 2020). משמאל: שיגור בלוני נפץ מהרצועה לעבר ישראל (ע'זה אלא'ן, 17 בינואר 2020).

- ◆ **18 בינואר 2020:** צרור בלונים אותר **בגן שעשועים ציבורי בשכונה בעיר שדרות**. חבלן פוצץ את מטען נפץ קטן, שהיה מחובר לבלונים. במהלך היום נצפו הפרחות של בלונים מהרצועה לשטח ישראל. **חלקם התפוצצו באוויר וחלקם נחת בשטחים פתוחים** (ynet, 18 בינואר 2020).
- ◀ במקביל לחידוש הפרחת הבלונים מסרו מקורות פלסטינים, כי **הם מתכוונים להחזיר בקרוב לפעילות את יחידות ההטרדה הליליות** במידה ולא תהיה התקדמות ביישום הרגעה (אלאח'באר, 18 בינואר 2020).

דיווחי מקורות פלסטינים וערביים על הרקע לשיגור הבלונים

◀ על פי דיווח ביומון הלבנוני אלאח'באר (המזוהה עם חזבאללה) **נועד חידוש הבלונים להפעיל לחצים על ישראל** בשל מה שנטען **קשיים שמערימה ישראל ביישום הבנות ההרגעה**. באלאח'באר נטען כי סעיפים רבים הנוגעים לשיפור תנאי החיים ברצועה נדחו ע"י ישראל וביניהם הזרמת גז לתחנת החשמל, העלאת כמות החשמל המיובאת לרצועה, ומציאת "חלופה כלכלית בת-קיימא" למענקים מקטר. חמאס עומדת על כך "שלא ניתן לעבור בשתיקה על הסחבת של ישראל ביישום ההבנות, ושהרגיעה ברצועה לא תגיע בחינם" (אלאח'באר, 18 בינואר 2020).

◀ העיתון אלאח'באר דיווח גם, כי הפרחת הבלונים נועדה גם **להעביר מסר למצרים, שהיחסים בינה לבין חמאס נמצאים במשבר**, על רקע הביקור באיראן של משלחות חמאס והג'האד האסלאמי בפלסטין (המשלחות השתתפו בטקס ההלוויה של קאסם סלימאני ונפגשו עם בכירים איראניים). עוד נמסר כי מצרים הפסיקה להזרים גז לרצועה למשך מספר ימים על רקע כוונתה לעלות את מחיר הגז ולהטיל מיסים על סחורות נוספות המיוצאות לרצועת עזה (אלאח'באר, 16 בינואר 2020).

◀ טלאל אבו ט'ריפה, חבר הרשות העליונה של צעדות השיבה כינה את שיגור הבלונים "צעדים אינדיבידואליים שנקטו הצעירים המהפכנים". לדבריו **השיגור הינו "תגובה טבעית" להמשך ההשתתות של ישראל בביצוע הצעדים לשבירת "המצור"**. לדבריו, נועד שיגור הבלונים **לאלץ את ישראל ליישם את המהלכים לשבירת "המצור"**. בתשובה לשאלה האם ישנה החלטה לחדש גם את פעילויות יחידות ההטרדה הלילית, ענה אבו ט'ריפה, **כי "אם ישראל תמשיך בהשתתותה, הרי ש"כל האופציות פתוחות"** (אלעין, 16 בינואר 2020).